НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра економіки

“**ЗАТВЕРДЖУЮ**”
Декан економічного факультету
_____ Анатолій ДІБРОВА
“16” травня 2024 р.

“**СХВАЛЕНО**”
на засіданні кафедри економіки
Протокол № ___від “__” _____2024 р.
Завідувач кафедри
_____Вікторія БАЙДАЛА

”**РОЗГЛЯНУТО** ”
Гарант ОП «Економіка підприємства»
_____ Тетяна ГУЦУЛ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Економіка підприємства»
Факультет економічний
Розробники: професор кафедри економіки, д.е.н., професор Тетяна МІРЗОЄВА

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
<u>«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»</u>

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Галузь знань	*05 «Соціальні та поведінкові науки»*
Спеціальність	*051 «Економіка»*
Освітня програма	*«Економіка підприємства»*
Освітній ступінь	*магістр*
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	
Форма контролю	*екзамен*
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти	
Курс (рік підготовки)	1
Семестр	1
Лекційні заняття	*15 год.*
Практичні, семінарські заняття	*15 год.*
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	*60 год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*2 год.*

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування знань з питань методології, методики, технології, організації науково-дослідницької діяльності та інтелектуальної власності в економічній сфері, тобто наукового й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень у рамках підготовки магістерської роботи.

Завдання теоретико-методологічна підготовка здобувачів другого рівня вищої освіти, формування їх культури і навичок проведення наукових досліджень з основами інтелектуальної власності.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою;

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних і соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження;

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних і наукових питань державною та іноземною мовами усно й письмово;

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності;

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем і процесів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. ***Методологічні засади наукових досліджень***							
Тема 1. Методологія науково-дослідної діяльності і технологія наукової творчості		14	2	2			10
Тема 2. Методологія та організація наукового економічного дослідження		14	2	2			10
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень		14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	42		6	6			30
Змістовий модуль 2. ***Прикладні підходи до виконання магістерського дослідження***							
Тема 1. Підготовка і оформлення наукових публікацій		14	2	2			10
Тема 2. Академічна доброчесність		9	2	2			5
Тема 3. Інтелектуальна власність		9	2	2			5
Тема 4. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження		16	3	3			10
Разом за змістовим модулем 2	48		9	9			30
Усього годин	90		15	15			60

3. Теми практичних / семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологія науково-дослідної діяльності і технологія наукової творчості	2
2	Методологія та організація наукового економічного дослідження	2
3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
4	Підготовка і оформлення наукових публікацій (наукових статей, доповідей)	2
5	Академічна доброчесність	2
6	Основи інтелектуальної власності	2
7	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологія і методи наукового пізнання. Загальна методологія і часткова методологія	10
2	Методологія економічного дослідження як конкретно наукова методологія	10
3	Роль інформації у наукових дослідженнях і класифікація наукових документів. Робота з літературними джерелами, даними офіційної державної статистики, звітними даним підприємства	10
4	Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь (повідомлення)	10
5	Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів і визначених законом правил. Принципи, форми та види академічної відповідальності.	5
6	Роль інтелектуальної власності як інтелектуального капіталу в соціально-економічному розвитку суспільства та її місце у гуманітарній і природничій науках	5
7	Магістерська робота. Загальна схема наукового дослідження	10

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати, презентації, наукові тези;
- захист наукових робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе, презентації, наукові тези;

- захист наукових робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $\mathbf{R_{ДИС}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $\mathbf{R_{НР}}$ (до 70 балів): $\mathbf{R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4028.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» для підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 051 Економіка. Укладачі: Байдала В.В., Мірзоєва Т.В., Нагорний В.В. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 150 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бхаттачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

2. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.

3. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.

4. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.

5. Єрмаков О.Ю., Гнатенко Є.Ю., Нагорний В.В. Інноваційне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні: монографія. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2019. 182 с.

6. Зав'ялова Т.В., Непша О.В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень»: навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.

7. Лагодієнко В., Іванченкова Л., & Лагодієнко О. Вибір методології наукового дослідження. *Підприємництво та інновації*. 2022. № 25. С. 133–137.

8. Лагодієнко В.В., Каламан О.Б., Пурцхванідзе О.В. Особливості методології наукового дослідження сфери управління. *Бізнес-навігатор*. 2020. № 5 (61). С. 77–83.

9. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.

10. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. Харків, 2022. 291 с.

11. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

12. Поліщук О.П. Методологія наукових досліджень : базові поняття, тести та інструктивно-методичні вказівки до їх виконання: навчально методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 17 с.

13. Пістунов І.М. Основи наукових досліджень: курс лекцій. URL: http://library.donntu.edu.ua/bibl fah/osnnaukdosldnepr.pdf

14. Рогач С.М. Стратегії управління інтелектуальною власністю: ідентифікація, розвиток та реалізація в умовах сучасного бізнесу. Економіка та суспільство. 2023. Випуск № 56. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-24

15. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навч. посібник. Київ : НУХТ, 2022. 385 с.

16. Семків В.О., Шандра Р.С. Інтелектуальна власність: підручник для студентів неюридичних факультетів. Львів : Галицький друкар, 2015. 280 с.

17. Ermakov O.Yu., Velichko O.V., Bohach L.V., Nahorniy V.V.To question of estimation of production potential of agricultural enterprises. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. V. 3. № 26. Pp. 162–168.

18. Holinko O., Yuldasheva N., Zhartay Z., **Mirzoieva T.,** Petrychenko O., Hulevets V. Methodology of creation and development of information systems for technological safety of mining facilities. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2023. № 6. Pp. 127–133. URL: https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-6/127

19. Inna M. Novak, Oleksandr Y. Ermakov, Olesia A. Demianyshyna, Alla A. Revytska Digitalization As A Vector Of Technological Changes Of Ukraine. *International Journal of Scientific & Technology Research*. 2020. Volume 9. Issue 01. Pp. 3429–3434.

20. Oleksandr Yu. Yermakov, Vitaliy I. Litvinov. Conceptual principles of effective labor motivation as a premise of competitive functioning of agricultural enterprises. Optimum. *Economic studies*. 2020. Nr 2 (100). Pp. 93–104.

Інтернет-ресурси

1. Електронна бібліотека НУБіП України. URL: https://nubip.edu.ua/node/17325

2. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/

3. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua

4. Всесвітня організація інтелектуальної власності – World Intellectual Property Organization. URL: https://www.wipo.int/portal/en

5. Державна організація «Українське агентство з авторських та суміжних прав». URL: http://www.uacrr.kiev.ua

6. Державне підприємство Український інститут інтелектуальної власності (УКРПАТЕНТ). URL: https://base.uipv.org/searchINV /

7. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

8. Національна академія наук України URL: https://nbuv.gov.ua – ім. В.І. Вернадського. URL: https://www.nas.gov.ua

9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua

10. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua

11. Google Академія – GoogleScholar. URL: https://scholar.google.com.ua

12. Science Direct Freedom Collection – Повнотекстова база даних видавничої корпорації Elsevier. URL: https://www.elsevier.com

13. Реферативна база даних та наукометрична платформа видавничої корпорації Elsevier. SciVerseScopus. URL: https://www.scopus.com

14. Всесвітня наукова бібліотека ЮНЕСКО. World Library of Science. URL: https://www.nature.com/wls